

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo po tepla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Zadruštvo v Slovencih.

x. Zveza avstro-nemških pridobitnih in gospodarskih zadrug imela je 7. septembra svoj letni občni zbor na Dunaji. Pri tem zboru poročal je zvezni tajnik H. Ziller, kateri ima sicer veliko zaslug za razvoj zadruštvo, o delovanji zveze in o položaji avstrijskega zadruštva v obče. Mej drugim je omenjal, da na kmetih še premalo marajo za zadrug. Namesto, da bi si sami pomagali po združnem delovanji, zahtevajo od države, da bi jim odvezla hipotečne dolgove, da bi zabranila prosto razkosanje zemljišč, da bi se za kmete upeljalo neko posebno dedno pravo, da bi se naložila carina na žito itd. G. Ziller, kot pravi privrženec kapitalistične stranke, imenuje vse take nasvete „Unsinn“ in vidi rešitev agrarnega vprašanja le v zadruštvu in v intenzivnejšem obdelovanji zemlje. Na Bavarskem da rodi jeden hektar zemlje 26½, na Angleškem 27½, na Hesenskem celó 35½, v Avstriji pa le 15 hektolitrov žita. Produktijski stroški bi se v Avstriji lahko znižali za 38% (kako, g. Ziller ni povedal, da si bi mu bili hvaležni vsi poljedelci za njegovo arcano), produkcija pa ravno tako lahko povišala na

20 in še več hektolitrov, ko bi se rabila boljša semena, stroji itd. In v ta namen naj bi se napravile zadrug in sicer, kakor na Nemškem trojne: za nakupovanje strojev, za nakupovanje dobrih semen, gnojil itd. (konsumske) in produktivne (sirarske in dr.) Med 226 kmetskimi produktivnimi zadrugami v Nemčiji so 104 sirarske; 354 pa je konsumskih zadrug. Povsod, kjer so take zadrug, opomore si kmetski stan in cele občine so bile po združnem delovanji rešene obubožanja.

Svoje misli o agrarnem vprašanji smo že tolikokrat razpravljali, da se nam ne zdi potrebno polemizovati proti trditvam g. Zillerja, da so vsa sredstva za ohranitev nerušenih kmetskih posestev le reakcionarne naprave in le v prid veleposestva, katero bo tem lože prisvojilo si vso zemljo. Kajti naredba, kakeršna je nameravala vlada v poslednjem državnem zboru s svojim predlagom o dednem pravu na kmetih, dala bi deželni zborom pravico, razkosanje zemljišč ne le po smrti, temveč tudi med živimi zabranjevati in trebalo bi le še določbe, katera je veljala celó ob času fevdalstva, da se takšna kmetija ne sme združiti z veleposestvom.

Gotovo pa so, in to iz vsega srca priznavamo, zadrug silno imenitne zlasti za obrtniški in kmetski stan. Kapital se čimdalje bolj polastuje vseh obrtniških strok in posamični obrtnik omaga proti konkurenciji v fabrikah naloženega kapitala. V produktivnih in konsumskih zadrugah pa je tista moč združena, s katero si ne le dobiva potrebni kredit v sili, temveč tudi druga sredstva za svoj obrt in živež kolikor mogoče dober kup. Ravno tako potrebne in koristne so zadrug na kmetih, bodi si kreditne ali produktivne. Kar posamičnik ne more, stori združena moč, in umnega kmetovalstva si ne moremo misliti brez zadrug.

Če se pa ogledamo po slovenskih pokrajinah, moramo priznati, da je zadruštvo, kakor sploh v Avstriji, kar je bilo konstatovano na združnem shodu, posebno pri nas še slabo razvito. Produktivne obrtniške zadrug, kar se jih je tu ali tam bilo v večjih mestih ustanovilo, ponehale so, kolikor nam je znano. Konsumske zadrug za delavce neso se nikjer napravile, da si je pri nekaterih tovarnah in v premogovih jamah na tisoče delavcev,

kateri bi si po takih zadrugah olajšali življenje. Posebno za Trst, kjer sta dve slovenski delavski društvi, čudimo se, da se neso še lotili ustanovitve konsumske zadrug. Uzroke, zakaj se produktivne obrtniške zadrug neso obnesle, moramo menda iskati v nezaupnosti in zavidnosti združnikov mej seboj in najbrž tudi v fiskalnih pretiranih terjatvah, katere so ravno tako ovirale razvoj kreditnih zadrug, dokler se neso v poslednjem državnem zboru dovolila nekatera olajšanja v obdačenji.

Kar se tiče zadruštva na kmetih, omeniti nam je v prvi vrsti obče znanih denarnih zavodov, posojilnic, pri katerih je čimdalje več kmetov združno zvezanih in katerih koristno delovanje bode kmete vspodbujalo, združiti se tudi za druge namene, za nakupovanje strojev, semen, za prodavanje svojih pridelkov, za skupno pridelovanje itd. Bohinjci s svojimi sirarskimi zadrugami so že pred leti spoznali koristi zadruštva in zdaj s svojim izvrstnim bohinjskim sirom tekmujejo z vsakim drugim sirom ter ga ne morejo toliko napraviti, kolikor dobivajo naročil.

Ko bi Dolenjci gledé vina posnemali Gorenjce in si napravili vinarske zadrug po izgledu Goriških vinogradnikov v Dornbergu in Stanjelu, bi svoja vina spravili lože in dražje v denar. Toda ne da se tajiti, da je pač težje delovati za vinarsko zadrugo, nego za katero koli drugo. Kakovost vina zavisna je ne le od lege vinograda, od trsnega zasa, od obdelovanja, od branja, ampak tudi od tega, kako se pri branji, z moštom in z vinom v kleti ravna. Vinarska zadruga mora se torej omejiti na vinograde, kjer raste blizu jednako vino. Lože bi se dale ustanoviti zadrug za nakupovanje strojev, za zidanje sadnih sušilnic, za napravo sadnih drevnic itd. Sadjerejsko društvo za Slovenski Štajer pri sv. Jurji sicer ni zadruga ampak ustanovljeno na podlagi društvene postave, bliža se pa v tem zadrugam, da svojim društvenikom daje sadna drevesa iz društvenega vrta po znižani ceni ali zastonj. Na Kranjskem se je že veliko pisalo o potrebi sadjarskih društev, pa doslej imamo samo jedno sadjarsko društvo na Gorenjskem. Tudi hmeljarsko društvo v Žavci skrbi za koristi svojih društvenikov.

LISTEK.

Kandidat nesmrtnosti.

(Humoristiški roman. — Česki spisal Svatopluk Čech.)

V.

(Dalje.)

Z zmernostjo in važnostjo, kakeršna je značila ves pojav tega gospoda, odloži zakašljavši novine in očala ter obrne glavo k literarni mizi. Pri tem dviga se po malo puntica velikih, krasno izbočenih njegovih oči in ostane naposled na mladih ljudeh s pogledom nevolje in pomilovanja, s pogledom, pred kojim bi bil vsak drug na njihovem mestu povsile oči, poražen in osramočen.

Toda v krogu teh mladih ljudij vzbudil je njegov karajoči pogled popolnem druge čute.

„Meni se zdi,“ zašepeče Danton, „da nismo tam temu dolgemu filistru nič prav po godu.“

„Norec!“ zasiče Kopr.

„Le po njem,“ draži s potuhnenim glasom Riha in nosnice njegove delujejo mrzlično. „Vrzi nanj motovilo v podobi kakega paradoksa. Trdi na primer, da je bil Jan Kollár goli verzotepec ali da

je nenravnost opravičena delovalka v umetnosti — Na take izreke se podobni karpi najlepše ulové. Vem to.“

„Ali ti izreki niso paradoksní,“ — začne Danton, toda v tem upoti suhi gospod zopet njegovo pozornost. Pokliče namreč točaja in kašlja pove mu nekaj na tiho.

Točaj pristopi k oknu.

„Kaj tam delate,“ zagrmí nad njim Danton.

„Gospod Suchy zahteva, da odprem okno. Menda je tak dim, da bi se človek zadušil.“

„Zapríte,“ zakliče Danton, „in opozoríte gospodu, da bi se njegovi pleši najbolje podalo, ko bi počivala v tej pozni uri, kakor glava vsakega navadnega filistra, v bombažni nočni čepici na prosti blazini.“

Po teh besedah ozre se viteški po svojih sodrugih.

Riha mane si roci in suče si povoljno rokava. Ljubil je vedno posebno podobne izgrede. Oči vseh počivale so napeto na suhem gospodu.

A ta se razgreje na čudo počasi. Dvigne zopet novine, zre vanje, odkašlja se, prime z roko za čelo, kakor da bi odgnal muho in položi novine zopet na mizo. Obrne obraz k mlademu nasprotniku,

podpre čelo na dlan in začne po malo, bajno po malo dvigati punčici strogih oči, da se je zdelo, kakor bi to dviganje ne imelo konca. A sedaj počivajo te oči, nenavadno povečane, kakor dva steklena bisera, na razposajeni tolpi.

„Gospodje,“ govori z globokim, tresočim se glasom, „vi si domišljate biti pisatelji. Naučíte se najprvo slovniče, akuzativ, gospodje, a vedíte, da se ne govori in ne piše „opozoriti komu“, kakor vi delate, ampak da se govori in piše prav „opozoriti koga“. Tedaj v tem slučaju: „Točaj, opozoríte gospoda Suchega, da in tako dalje. Pred vsem to.“

„A zakaj se že raji ne govori: opozoriti se s kom, o čem?“ vpraša Riha.

„V gotovih slučajih treba je i ta izraz porabiti.“

„No, opozoríte se, točaj, s tem gospodom o našem odkritosrčnem sočutji.“

„Meni ni treba nič sočutja, amkak bolje vam, gospodje!“ razjari se v resnici Suchy. „Žalosten prizor je za vsakega domoljuba mladi narod, namreč literaren narod, ki se vede in obnaša na sličan način. In vi hočete biti pesniki — učitelji in svečeniki naroda?! Namesto da bi se pripravljali s

Zadruštvo v nas Slovencih torej še ni tako razvito, kakor bi bilo želeli za občni blagor. Posojilnic nahajamo le na Štajerskem v večjem številu, pa tudi tam kmetje navadno ne pristopajo samovoljno v zadrugo, ampak le prisiljeno, kedar potrebujejo posojila, katero morejo dobiti le, ako so zadružniki. Pravo kmetjsko posojilnico, katero so ustanovili kmetje sami in jo sami opravljajo, poznamo le jedno: v Pišecah. In ravno takih posojilnic bi najprej treba bilo, da bi se kmetje sčasom postavili na lastne noge. Organizacija, kakeršna je zdaj pri posojilnicah z neomejeno zavezo na Štajerskem upeljana, ne razločuje se od hvaljenih Reyfeisenovih nemških zadrug, le da se Reyfeisenove osnujejo na jedno samo občino, oziroma župnijo, pri nas pa posojilnice obsegajo cele okraje. Na Kranjskem vzlic spodbujanju od strani deželne odbora, kateri je posebno okrožnico izdal do županstev, kreditno zadruštvo na kmetih prav počasi napreduje. Na Dolenjskem je jedina Metliška posojilnica že starejša in, kakor kažejo računi, precej močna. Letos sta se ustanovili še dve: na Krškem, katera že posluje, in v Črnomlju, ki je že registrovana, je li pa že začela delovati, nam ni znano. V glavnem dolenjskem mestu, v Rudolfovem, pa je le neki oddelek Ljubljanske obrtne pomočne družbe, da si bi pač tu bilo pravo in dobro mesto za dolenjsko posojilnico in hranilnico. Ko bi se narodne moči, mesto da se trošijo v mejsobnem, neplodnem boji, kateri nikomur drugemu ne koristi, nego nasprotnikom, zjedinele za tako delo, bi več koristile narodu, kakor s tožarenjem in rekriminacijami.

Posojilnice v Postojini, na Vrhniki in v Ljubljanski okolici bi se morale spremeniti v zadrugo z neomejeno zavezo, ako hočejo uspešnejše delovati. Zakaj tega že neso storile, nam ni jasno. Na Gorenjskem se je letos v Naklem napravila posojilnica, katera je prava kmetjska, pa se je tudi zbalala neomejene zaveze. Na vsem Primorskem sta dozda še le dve posojilnici, v Gorici in v Kopru, pogrešamo pa je za Tržaško okolico.

Ravno tako potrebne, ko kreditne, bile bi produktivne zadruge po izgledu sirarskih za druge produktivne stroke, zlasti za vino in sadje in za pripravljanje kmetijskih strojev in dobre plemenske živine. Ustanovljenje takih zadrug bi najlože šlo, ko bi se tega lotile podružnice kmetijske družbe. Vsi člani jedne podružnice združili bi se v zadrugo, katere namen bi bil primeren potrebam dotičnega kraja. Okolu tega jedra bi se sčasom zbirali drugi kmetovalci, ko bi videli koristi, katere uživajo zadružniki. Po tem potu bi se tudi število udov kmetijske družbe pomnožilo. Tajništvo kmetijske družbe pa bi moralo podpirati ustanovitev s potrebnim poukom o pravilih, organizaciji in delovanju zadrug in tajnik kot potovalni učitelj bi sploh moral pri vsakem shodu kot stalno točko na program postaviti: Pogovor o kreditnih in produktivnih zadrugah. Seveda bi se moral poprej sam dobro informovati o zadružnih zadevah in že naprej vedeti, kakšna zadruga bi se naj ustanovila v vsakem okraju.

Poučujmo in spodbujajmo narod k zadružnemu delovanju ter mu tako pomagajmo k večjemu blagostanju, ob enem pa v njem krepimo samoza-

vednost, ker se vsak zadružnik čuti člana družbe, na katero se lahko zanaša v sili.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. septembra.

Predvčeraj so vodje **državnozbornske** desnice imeli posvetovanje na Dunaji. Tega posvetovanja so se udeležili zastopniki Čehov, Hohenwartovega in Lichtensteinevega kluba. Poljaki neso poslali k temu posvetovanju nobenega zastopnika, ampak so izjavili, da se poprej ne morejo o ničemer pogajati z družimi frakcijami, dokler na novo ne sestavijo svojega parlamentarnega kluba. Zaradi tega pa na pominana konferenca desničarjev ni nič določnega sklenila. — Kakor vé povedati Dunajski dopisnik „Narodnih Listov“, bodo Čehi zahtevali v državnem zboru pred vsem razširjenje deželne avtonomije, izvedenje narodne enakopravnosti v šoli in uradu, imenovanje posebnega ministra za Česko s točno določenim delokrogom, spremembe v poučnem jeziku na Brnskej politehnik, razpust moravskega deželne zbor in spremembo volilskega reda za Česko in Moravsko.

Danes je v **Pragi** druga volitev župana, ker dr. Črny ni hotel več prevzeti županstva. Najbrž bode voljen dosedanj podžupan Vališ. Z njim sicer Mladočehi neso zadovoljni, a se jim najbrž ne bode posrečilo zmagati s kom drugim. Staročeski listi priporočajo, da bi jednoglasno volili Vališa, kajti to bi imponovalo Nemcem, toda jednoglasnost se bode težko dosegla.

Brnska mestna občina dala bode zastoj stavbeni prostor in po vrhu še 30.000 gld. pridala, da se osnuje državna obrtna šola. Teh 30.000 gld. dala bode pa občina le s tem pogojem, da bode ta šola nemška. Ko bi se kdaj spremenila v česko, se pa ima ta svota občini povrniti. S tem mislijo Brnski mestni očetje odvrti nevarnost, da bi Brno dobilo kedaj česko obrtno učilnico. Kaj bode pa neki mestni očetje storili, ako novo obrtno šolo zadene ista osoda, kakor je tehniško učilišče. Poslednje je nemško, pa ima zaradi tega tako malo slušateljev, da je že vlada resno premišljevala, ali bi ne bilo pametnejše, če bi se odpravilo. Ravno sedaj je tudi mestni odbor dovolil 2000 gld. letne podpore za tehniško učilišče, da se plača najemna za učne sobe štirim novim stolicam, katere sedaj mislijo osnovati. S temi novimi stolicami pa najbrž ne bodo povzdignili te šole. Treba je odpraviti pravi vzrok slabega obiska, to je nemško predavanje. Vsa druga sredstva, ohraniti to učilišče, morajo ostati brez uspeha.

Vnanje države.

Špansko-nemški spor zaradi Karolinskih otokov sicer še ni poravnani, a našel se je že način, kako to stvar poravnati. Nemčija bode najbrž priznala španske suverenitetne pravice do teh otokov, zato se bode pa njej dovolila popolna svoboda za trgovino in pomorsko vožnjo. Da pa temu ne bodo Angleži ugovarjali, bode se tudi njim dovolile nekatere trgovske prednosti. Španjci bode tedaj obdržali pravice, Nemci bode pa imeli dobiček. S tako rešitvijo more Nemčija biti zadovoljna in Bismarck bode lahko pozabil, da se je v Madridu žalila nemška zastava, vsaj bode pridobil nemške trgovini nova pota.

Rusija in Anglija sta se sporazumeli o **afganskem** vprašanju, kakor smo že povedali. Ko nečeno se vé, da bosta to stvar rešili mejni komisiji, ki se snideta 10. oktobra v Sulfikarji. Obe mejni komisiji s spremstvom bosta brojili kakih 100 oseb.

Ravnatelj **srbskih** državnih železnic v komunikacijskem ministerstvu, Avgust Richter, in generalni nadzornik Petković šla sta v Carigrad, da

se tam s turško vlado dogovorita o gradnji mejnega kolodvora na železniški progi Niš-Vranja. Sploh se gradnje železnic na Balkanu jako hitro vrši.

Vedno bolj se vidi, da Wolffova misija v Carigradu ne bode imela nikakega uspeha. **Turški** državniki zavlačujejo posvetovanje. Pri treh posvetovanjih se ni ničesar definitivnega sklenilo. Minoli četrtek so pa turški ministri pustili ga čakati. Prišel je ravno, ko sta Azim paša in Kiamil paša imela nek pogovor z velikim vezirjem. Opravičila sta se pri angleškem diplomatu, da nemata časa. Vendar jih je Wolff čakal več kakor poldrugo uro. Ko s turška ministra prišla, je pa že bil odšel. Kakor se misli, ruski poslanik v Carigradu deluje proti Wolffu. Najbrž se bode Wolff še nekaj časa pogajal v Carigradu, potem ga bode pa angleška vlada odpoklicala, ko bo videla, da je vse pogajanje brez uspeha.

Dopisi.

Z Notranjskega 13. septembra. [Izv. dop.]

Dobil sem danes „vabilo k slavnosti, katero priredijo Vipavski rodoljubi dne 17. sept. t. l. — K obilni udeležbi vabijo Vipavski rodoljubi.“ Datum je: „V Vipavi dne 8. sept. 1885.“

Smešno, a vendar žalostno; bil sem ravno ta dan ko se je to vabilo izdalo v Vipavi, govoril sem z mnogimi, kateri so v resnici ter iz prepričanja slovenski rodoljubi, pa nihče od teh ni vedel za slavnost, h koji nas vabi gori omenjeno vabilo. Kdo so toraj prireditelji te slavnosti in „Vipavski rodoljubi“? Vprašanje je zastavljeno, a odgovor ni baš lahek, in da mi neso razmere vsaj nekoliko znane, molčati bi moral. A o priliki veselice, koja so priredili slovenski dijaki v Vipavi iz jako blazega narodnega namena, pri tej priliki, pravim, se je marsikaj odkrilo, kar je bilo nam navadnim zemljanom dotehmal zakrito, nepoznano. O vsem tem ne bodem govoril, skoro da ni vredno. Vprašati se pa vendar drznem, kje so bili takrat ti „Vipavski rodoljubi“? Mar ni bila sveta dolžnost vsacega slovenskega rodoljuba, pri tako važnem podjetji slovenske t. j. naše rodoljubne dijake podpirati? A tedaj se je večina teh „Vipavskih rodoljubov“, koja zdaj zopet sili na dan, poskrila. So toraj ti „Vipavski rodoljubi“ vsi pravi slovenski rodoljubi, kakeršne se hočejo pri nekaterih prilikah pokazati? — Mogoče, da so bili še od prve svečanosti utrujeni, koja so letos v Vipavi priredili, ne sicer iz kacega narodnega namena, pa svečanost je bila ipak, katera je mnogo truda in žrtve stala, vsaj je bil trg na večer razsvitljen, zato pa neso morali ali hoteli slovenskih dijakov podpirati pri dijaški veselici.

Sedaj pa so se zopet okrepili, in napravili bode slavnost, katere namen mora vsak slovenski rodoljub odobravati in hvaliti. Pa z vsem tem si večina „Vipavskih-glacé-rodoljubov“ ne bode mogla madeža izprati, ki ga je dobila, ko se je sramovala, udeležiti se in podpirati veselico, koja so rodoljubni slovenski dijaki letos v Vipavi priredili.

Pa govorimo bolj jasno, ter pogledimo, kake so sedanje Vipavske veselice in svečanosti. So li take kakor bi morale biti ali kakeršne so bile nekdanje? Žal, da se temu mora oporekati. In kje je iskati uzroka temu? V neslogi! To je kratek, a istinit odgovor. Nam bližnjim, vnanjim slovenskim rodoljubom, da odkrito govorim, vsa ta nasprotstva, ki se

pridnim priučevanjem starejših uzorov in gorečim zbiranjem duševnih zalog na pot k določenemu si namenu, klatite se po javnih mestih, zasramuje brez bojazni vse, kar bi vam moralo biti drago in sveto, nepriznava nobene avtoritete, kazoč svojo poluizobraženost in nravni padec — “

„Izbacnite ga, norca!“ zakliče grozni Kopr, dvignivši na polu roci in ozrevši še po ostalih, kakor bi prosil, da bi ga ustavili.

„— in surovost, katero dokazuje ta krik!“ doda Suchy.

„Res, da bode najboljša, ako postavimo tega govornika pred dveri,“ pravi Danton. „Sicer izsiče iz sebe še deset loket nravokarne žlobudre.“

„Ven, ven!“ kriči z zavihanima rokama Riha, kojega obliče se je žarilo v razkožji.

„Preč!“

„Iz-ba-bac—“

„Izbacniti mene? Bodemo videli!“ zakliče Suchy. Na to posadi si mirno očala na nos, plača nepopito kavo in prijemši klobuk, odide ponosno z odmerjenim korakom iz kavarne.

Vitezi taboré še nekaj časa na polasčenem bojišči. Potem ostavé kavarno, ko je že tudi Zima, z buffeta zginila in razido se po svojih domovih,

zagotovivši še ukrep današnje slavnosti, da založe na vsak način svoj časopis.

VI.

Vojteh pridruži se Stanislavu, ki ga je pozval do svojega stanovanja na prenočišče. Kmalu se ustavi pred visokimi vrati, nabitimi s kositarjem. Stanislav odpre je z velikim kjučem in pravi Vojtehu: „Pozor! Tu so stolbe. Drži se za ročaj in stopaj za mano!“

Vojteh dobi v temi ročaj in caplja po lesenih ropotajočih stolbah za prijateljem. Odstavek. Stolbe obrnejo se na drugo stran. Novi odstavek. Stolbe se zopet ukrive. Tretji, četvrti odstavek. Stanislav štorolja dalje. „Za Boga, kje pa stanuješ?“ vpraša ga Vojteh s tesnim glasom. — Še malo više, više! Excelsior! Hotel bi tako stopati brez konca, do oblakov, vznesti se visoko kakor orel, prav visoko nad ta bedni, ničevi svet.“

Vojteh ni delil z njim tega vzletnega čina. Imel je za danes dosti hoje. Ne vem, kolikokrat so se stolbe ukrivile, ali gotovo je, da se je izvila iz prsi Vojtehovih odkritosrčna „Hvala Bogu!“ ko ga Stanislav slednjič privede do svojega zakotnega orlovega gnezda. Bilo je tam skoro kakor po dnevu.

Vsa soba napolnena je bila s srebrnim mesečnim svitom.

„Škoda bi bilo, da bi prižigal“, pravi Stanislav sanjarsko.

„Glej kaka krasota!“ Kaj bi bila vsa človeška svetloba proti čudnim tem žarkom, črtajočim se s srebrnega nočnega očesa. Pojdi, brate, pojdi, kopal bodeva zaprašene prsi v tem nebeškem svitu, in sesala s polnim duškom ta srebrni, prozorni, opojni nektar!

„Si li morda zaspan?“

„Spati se mi ne ljubi, toda truden sem.“

„No, sedi sem poleg mene k oknu. Gledala bodeva v zvezdnato noč in se družno razgovarjala. Danes imam tako polno srce. Čutim, da se plazijo v dušo stare znane sence . . . E, kaj. Povej kaj, brate — ali počakaj, govoril bodem raji sam. Morda olajšam s sočutnim besedami svojo tesno notranjost.“

Vztegne roko po kitari, ki je visela oddaljena na steni. Prime s prsti za lahne strune, ki so bliščale v mesečnem svitu kakor čisto srebro. Zazveni fini, melanholiški zvonk in umira sladko v vzduhu, kakor bi plul z ljubim svitom lune. Bilo je to kakor tih sentimentalni preludium. (Dalje pri h.)

kažejo v Vipavi, od strani jedne in druge stranke, že presedajo. Dokaz temu je, da se Vipavskih veselice in svečanostij čimdalje manj udeležujemo.

Kdo bo hodil iskat veselja in zabave, kjer se gojé osebnosti in razprtije. Nekaterim gg. „glacé-rodoljubom“ je pač veliko več pri srci osobna mržnja in še kaj drugega, kakor pa naroda korist. Vsi hočejo biti „na vrhu kakor olje“, vsi hočejo biti vodje. In ker ne more vsak zapovedovati, kakor bi mu bilo ljubo, zato ona mržnja, nasprotstvo in nesloga.

Skraini čas je pač, da se vsem tem razprtijam konec naredi. Odločni narodnjaki ter pravi slovenski rodoljubi, ki bivajo v Vipavi, naj se zjedinijo, ter napravijo krepko stranko, katera bode vse druge v stran potisnila, potem bodo pričele se zopet take veselice v Vipavi, ki bodo rodile mnogo sadu. Dokler bodo pa razprtije na dnevnem redu, se ne bode obrnilo na bolje. Vipavski slovenski rodoljubi, zjedinite se v lastno in v korist naroda.

Z Bleda 14. sept. [Izv. dopis.] Jesen je. Pota so nastlana z orumenelim listjem in vrhunci gora so zaviti v goste meglene kučme. Vse je pusto in prazno, le po cestah, kjer je pred kratkim šetala velikomestna gospoda, opotekajoče stopa kako ustrojeno kljuse z globoko k tlam povešeno glavo, „vožeč popotno prtljago odišlih poletnih gostov. Vse se pripravlja za zimsko spanje. Kakor se polž v grobljo pod leskovim grmom zarije in uhod v hišo svojo z ustrjeno slino zadela, zaprla bosta v kratkem večja hotela „Malner“ in „Louisenbad“ po letu v prijazni vsprejem odprta vrata.

V nemški kazini pri „Litru“ pa bodo še dalje imeli priliko izvoščeki z nemškim drobižem gasiti nemško žejo svojo. Požarna straža, ali kakor jo tu imenujemo „fajervier“, ki se je blizu pred devetimi meseci spočela, bo bržkone v kratkem zagledala luč tega sveta. Stvar odložila se je na sedaj, ko bo več časa ostajalo. Osnovni odbor je menda sam sebi zadnji čas nekaj navskriž, kar spričuje na pol dozidana shramba za že davno naročene brizgalnice, ki brez ostrejša mora kljubovati razdevajočemu jesenskemu vremenu. Človek, ki tod mimo gre po potu, ne ve prav za prav, ali je pogorišče to, ali novo poslopje. Upajmo, da se bode vse na prav obrnilo. Poleg požarne brambe ustanovilo se je, kakor ste že omenili, tudi društvo v povzdigo prometa tujcev na Bledu. To društvo bilo je prepotrebno, ker se je za tujce doslej premalo storilo in je Bled navzlic svoji naravni krasoti daleč zaostal za drugimi kopališči.

Dosedanja navada bila je ta, da so nekateri možje hodili okoli izvoščekov in so stavili na glave nepoznanih tujcev po 1/2 litra vina premije. Ko so ga dobili pod svojo streho, so že skrbeli, da so zanj plačano nagrado stotero povrnjeno nazaj dobili. Za jed in pijačo je še dosti skrbjeno, a za kako razvedrenje duha, za kako zabavo smo pa v Bledu še precej nazaj.

V prvi vrsti bi bilo treba skrbeti za ceno in dovoljna stanovanja, ker je sedaj po letu vse prenapolnjeno, tako, da mora marsikateri odhajati, ker ni stanovanja. Dalje bi bilo prav umestno skrbeti za senco. Smelo trdim, da, kakor tudi ljubijo privrženci Rikljevih solnčne kopelji, jih je vendar mnogo več, ki prišedši iz mest, strastno hrepene po okrepčujoči senci. Gozda, da bi bil vreden tega imena, v bližavi nemamo, drevoredov isto tako ne in pičlo ob potih nasajena drevesa se vsako leto obsekujejo, tako, da omuljena stoje poleg prašne ceste.

Pred vsem pa je Bledu treba središča, kamor bi mogli zahajati gostje iz vseh hotelov in prijaznih stanovanj. Z veseljem čujemo, da je srenja z gosp. Malnar-jem na čelu poprijela se te misli. Dokler se to ne izpelje. Bled ni kopališče v pravem pomenu. Sploh rečeno, treba je Blejcem za Bled še marsikaj storiti, če ne vse, kajti, kar je kdo sedaj storil, storil je zase, ne pa za Bled.

S Krškega 16. septembra. [Izviren dop.] Dne 12. t. m. nas je zapustil občepriljubljeni gosp. nadučitelj Bož. Valenta, ki je našo deco celih šest let poučeval in vzgojeval v posebno zadovoljnost vseh roditeljev iz mesta, kakor tudi iz okolice. — Pred odhodom na novo službo v Ljubljano smo mu prijatelji, pevci in znanci priredili v sobanah tukajšnjega „bralnega društva“ večerno odhodnico.

V ta namen nas se je mnogo skupaj zbralo, da smo se s svojim starim prijateljem in izvrstnim pevcem še enkrat dobro imeli pri čaši „rujnega dolenjca“. Mej obedom, ki ga je ljubeznjiva Grego-

ričeva gospa s pomočjo gospice svakinje prav izborno dobre preskrbela, smo pozno v noč prepevali Krčanom najbolj priljubljene zборе in čveterospeve. Povedati morem, da je g. V. pel vedno v kvartetih bariton (prav pogosto solo). Izmed raznih govorov naj omenim le nekatere. Prvi poprime besedo gosp. župan V. P., ter v jedrnatih besedah napije gosp. nadučitelju, kot izvrstnemu vzgojitelju mladine. Mej drugim je tudi omenil ljubeznivo in taktno postopanje z vsemi, s katerimi je imel kaj posla — osobito pa z govornikom samim, kot prvosednikom krajnega šolskega sveta. Za to napitnico se g. V. zahvali s tresočim glasom — in bralo se mu je na obrazu, da je bil globoko ginjen. Kar sem storil — rekel je — sem le storil iz ljubezni do poklica in to je bila tudi moja dolžnost.

Kmalu potem se oglasi predsednik našega „bralnega društva“ g. dr. M., ter napije v imenu društvenega odbora nocojšnjemu slavljenču kot vestnemu odborniku, izvrstnemu pevcu, kakor tudi igralcu. Govoril nam je vsem iz srca, kajti pogrešali bomo vsi tako dobro moč!

Po kratkem razgovorjanji in ko so pevci končali krasen čveterospev „Mornar“, poprosi besede g. R. večleten kolega in nekdanji sošolec odhajajočemu. Ta nam je naslikal v kratkem govoru zasluge za Krško ljudsko šolo, ter še posebno poudarjal kolegijalno postopanje z učitelji. Mej nami — nadaljuje g. govornik — ni bilo nikdar nobenega povoda k besedičenju, ali razporu. Njegovo izgubo bomo vsi pogrešali — posebno pa njegov tovariš in prijatelj. Ljubljanski pedagogi smejo veseli biti, da dobé v svojo sredino tako blazega tovariša in dobrega prijatelja! S temi besedami je končal g. R. in prav je govoril! — Poslednji še poprosi besede g. Š., starosta Krških pevcev, ter napije v imenu pevcev v prav lepem govoru g. V. Žal — rekel je g. Matija — da nas zapušča naš izvrstni baritonist, kajti ne vem, bomo li našli tako moč, ki bi nas s svojim glasom v takej meri razveseljevala, kakor je delal več let priljubljeni g. Teodor. Seveda se je g. V. na vse te napitnice s primernimi besedami zahvaljeval.

Tako sem na kratko popisal zabavni večer, ki smo ga priredili na čast odhajajočemu prijatelju, pevcu, kolegu in znancu. Pozno v noč smo se od njega ločili z željo, da bi ga povsodi spremljala sreča in da bi Bog dal, da bi še kdaj skupno prepevali mile in lepo doneče slovenske pesni.

Predno pa končam današnji dopis, naj še povem, da imamo sedaj po Dolenjskem krasno in toplo vreme. Nadejati se je letos dobre vinske kapljice; sicer ne bomo pridelali veliko vina, ker je tudi po mnogih krajih toča napravila obilo škode, a kolikor ga bode, bo izvrstno! Toliko za danes! I.

Slovensko učiteljsko društvo.

Občni zbor tega društva bil je v 10. dan t. m. dopoldne v mestni dvorani. Navzočnih bilo je blizu 50 učiteljev in učiteljic. Predsednik g. Andrej Praprotnik otvoril je zborovanje z govorom, v katerem je pozdravljaj vse tovariše, ki so prišli k 17. občenemu zboru in s tem pokazali staro ljubezen do poklica, ter je spodbujal k delu, kajti le delo kaže pravega domoljubnega učitelja. Omenjal je potem, da je društvo izdalo stenske table in „Imenik“, kateri je z velikim trudom sestavil g. Jakob Praedika, profesor na c. kr. učiteljski, da pa to še ne zadostuje, ker treba, kakor se je že večkrat poudarjalo, da začne društvo delovati na slovstvenem polju, o čemer se bode danes razpravljalo, ker je na dnevnem redu tudi vprašanje: Kaj in kako bi društvo slovstveno delovalo in napredovalo?

Tajnik g. Govekar prečita potem poročilo o društvenem delovanju. To poročilo je jako dobro sestavljeno in ima več jako umestnih opazek, bilo je tudi vsprejeto z glasnimi dobroklici.

Iz poročila blagajnika gosp. Ivana Tomšiča smo posneli, da ima društvo 24 podpornih, 132 pa pravih udov (mej slednjimi 11 učiteljic), torej vkupe 156 udov. Dohodkov bilo je v letu preteklem 366 gl. 31 kr., troškov pa 233 gl. 84 kr., tako da preostaja še 132 gl. 47 kr. Vender bode s poslednjo vsoto treba pokriti več potrebnih plačil, vkupe 108 gl. 15 kr., tako da bode preostalo potem še 24 gl. 32 kr.

Potem pripoveduje, kako se je razpečaval „Imenik“, ki se je tiskal v 550 izvodih. Takim članom, ki so letnino za 1883 l. že plačali, dalo se je brezplačno 84 izvodov, prodalo pa se je „Imenika“ za 78 gl. 40 kr. Ker je pa „Imenika“ vender še ve-

liko število v zalogi in ker bi sčasom zastarel, bilo bi umestno, da se cena zniža na 30 kr. Ako se prodajo po tej znižani ceni vsi izvodi, kar jih še ima društvo, bodo pokriti vsi tiskovni stroški in društvo bi imelo potem celo nekaj malega dobička.

Predlog, da se cena zniža na 30 kr., obvelja in blagajnik se pooblašča, da iz gotovine v blagajnici poplača troške v skupnem znesku 108 gl. 15 kr.

Referat o razpravi: Kaj in kako naj bi „Slovensko učiteljsko društvo“ slovstveno delovalo? prevzel je g. Fran Gabršek, učitelj v Ratečah pri Zidanem Mostu, namesto odsotnega nadzornika Lapajnet. V gladkem, vrlo dobro osnovanem govoru poudarja govornik nujno potrebo slovenske „Pedagogike“ za pripravnice, za katero bi se bilo treba na deželni zbor obrniti za podporo in sicer precejšnjo, 500 do 1000 gl. Gosp. dr. Vošnjak, ki je danes mej nami, bode nas gotovo podpiral, njemu na srce polagam to zadevo. (Dobro-klici.)

G. dr. Vošnjak na to odgovori, da se vsako leto v proračun stavi neka vsota za namene, katerih je predgovornik omenjal, torej se bode prošnji za podpošo kolikor le možno ustrezalo. Po tem pa interpeluje dr. Vošnjak predsednika: je-li res, da nemamo niti potrebnih knjig za ljudske šole, kakor se je v nekem slovenskem listu trdilo.

Predsednik Praprotnik odgovori na to interpelacijo, da imamo za slovenske ljudske šole za silo vse knjige in da je enketa ad hoc lani sestavljena tudi že v delo vzela slovensko-nemško I. slovnico, katera bode o pravem času gotova, še prej, nego se bode potrebovala. (Torej je trditev, da nemamo učnih knjig za ljudske šole, bila neosnovana. Uredn.) (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (C. kr. mestni šolski svet Ljubljanski) imel je včeraj zvečer sejo. Ker se je za nemško deško šolo oglasilo premalo učencev, vseh vkupe namreč sedem, od katerih pa dva nemški ne znata, dva pa ne spadata pod mesto Ljubljansko, vrhu tega pa tudi ne znata dovolj nemški, sklenilo se je sporočiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu kranjskemu, da se ustanova nemške deške šole opusti. Nemška dekleška šola, v katero se je upisalo vsega skupaj 23 učenek, pa se ustanovi to šolsko leto. Nadalje bil je pri tej seji govor, da so mestne ljudske šole s slovenskim učnim jezikom prenapolnjene in sklenilo se je, da se napravi več paralelek.

— („Tisočletnica Metodova.“) Dosedaj so te izvrstne knjižice nakupili in razprodali oziroma mej ljudstvo razdelili naslednji gospodje: Žlogar Anton, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, 80 iztisov; Vrhovnik Ivan, kaplan v Naklem, 70; Šlamberger Anton, c. kr. notar v Ljutomeru, 130; dr. Gršak Ivan, c. kr. notar v Ormoži, 330; Aškerc Anton, kaplan v Šmarji pri Jelšah, 80; dr. Samec Makso, župan v Kamniku, 50; Havzenbihlar Ivan, posestnik v Žalci, 60; Domicelj Alojzij, posestnik v Zagorji, 30; Svetec Luka, c. kr. notar v Litiji, 30; Goričar Anton, c. kr. poštar v Mozirji, 30; Znidaršič Anton, posestnik na Premu, 30; Modic Janez, župnik v Prihovi, 50; Žega Miha, učitelj v Kanalu, 45 iztisov.

— (Dolenjskih Novic) izšla je 18. številka. Vsebina: Dolenjci, kaj naj bodo vaši sinovi? — Za poduk vsem Dolenjcem. — Kaj je novega. — Gospodarske stvari. — Dopis. — Domače vesti.

— (V Alojzijevišče) so nadalje vsprejeti naslednji učenci: Birek Fran iz Jarš pri Ljubljani, Novak Matija iz Podzemelj, Rajčević Fr. s Trate, Gregorič Rud. iz Andriža pri Gradci, Hribar Ant. iz Krke, Kenk Fr. iz Brezovice, Kosem Fran iz Radne pri Boštanji, Pešec Fran z Iga, Podpečnik Anton z Jesenic, Steska Viktor iz Ljubljane, Ušeničnik Fran iz Poljan, Benkovič Jos. iz Kamnika, Cestnik Anton iz Čemšenika, Mihelič Jak. iz Kroke, Poljak Martin iz Ljubljane, Porenta Gašper iz Virmaž pri Loki, Toporiš Jan. iz Tržiča, Ušeničnik Aleš iz Poljan, Vilman Anton iz Koroške Bele, Zupan Jan. iz Kroke, Bulovec Anton iz Radovljice, Cvetek Jan. iz Bohinjske Bistrice, Gregorič Alojzij iz Loškega potoka, Kimovec Janez iz Lašič, Stroj Alojzij iz Kroke, Bernik Fr. iz Št. Vida pri Ljubljani, Čemažar Janez iz Selc, Dietz Anton iz Šturije, Dolenc Ant. iz Postojine, Hribar Vid iz Zgornjega Tuhinja, Kastelec Matija iz Podgrada, Knavs Fran iz Loškega potoka, Koblar Josip iz Železnikov, Kogej Anton iz Brezovice, Nadrah Ign. iz Zatičine,

Opeka Mih. z Vrhniške, Prosenec Fran od Save pri Litiiji, Štrukelj Jan. iz Št. Vida pri Ljubljani, Žener Jos. iz Krškega. — Na novo so vsprejeti: Bernard Jer. iz Škofje Loke, Čadež Anton s Trate, Finžgar Fran iz Breznice, Krištof Jos. z Vrhniške, Smolej Jan. s Kranjske Gore, Kenk Ljud. z Brezovice pri Ljubljani, Pretnar Fr. iz Dobrave pri Kropi, Terpin Jan. iz Železnikov.

— (Izpred porotnega sodišča.) Pri prvi včerajšnji obravnavi bil je zatožen 41letni delavec iz Nadgorice, Luka Medič, zaradi hudodelstva požiga. Dne 10. julija t. l. proti polnoči zažgal je s hudobnim namenom šupo posestnice Magdalene Ložarjeve v Nadgorici in pogorele so Magdaleni Ložarjevi, Josipu Justinu in Tomažu Kečelnju hiša, gospodarska poslopja in mnogo shranjenega blaga. Porotniki so krivdo zatoženca jednoglasno potrdili in sodišče obsodilo ga je na petnajst let težke ječe, poostrene s postom vsak mesec, trdim ležiščem in tamnico vsakega 10. julija. — Popoldne ob 4. uri bila je obravnava proti 40 letnemu staremu vrtnarju Martinu Hribarju iz okraja Litijskega. Pokral je v tem okraju mnogim trgovcem in posestnikom blaga in denarja v manjših svotah in razne vrednosti. Salo, sladkor ali denar, vse mu je ugaljalo. Vzel je, kakor sraka, kar je videl. Obsojen je bil na pet let težke ječe poostrene s postom. To je njegova trinajsta kazen zaradi tatvine.

— (Pred porotnim sodiščem v Rudolfovem) bode v 24., 25., in 26. dan t. m. velika obravnava proti Antonu Jakliču in tovarišem iz Zgornje vasi zaradi goljufije.

— (Konkurz) napovedal je Hanns Hartner, trgovec v Poljčanah.

— (O razstavi goveje živine v Kranjski gori,) ki bode v ponedeljek 12. oktobra t. l., naznanja glavni odbor c. kr. kmetijske družbe, daje deželni odbor kranjski vsled prošnje c. kr. kmetijske družbe za povišanje premij pri tej razstavi daroval 100 gold. Vsled sklepa pri seji glavnega odbora 6. septembra bodo toraj premije pri tej razstavi sledeče:

1. premija za bike v znesku	30 gold.
2. " " "	20 "
3. " " "	10 "
1. " " telice	25 "
2. " " "	15 "
3. " " "	15 "
4. " " "	10 "
1. " " "	25 "
2. " " krave	15 "
3. " " "	15 "

Zraven teh premij dalo se bode tudi 6 poveljnih diplom, in sicer 1 za bike, 3 za telice in 2 za krave.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 17. septembra. Za prihodnje zaslanje imenovan je grof Trautmannsdorf predsednikom gosposke zbornice, knez Schönburg in knez Czartoryski pa podpredsednikoma. — „Fremdenblatt“ poroča, da je vojaško nadzorišče stotnika barona Potiera obsodilo na jednoletno poostreno ječo in da se mu odvzame dostojanstvo častnika, ker je ravnal proti službenim pravilom in nepoklicanim objavil naredbe, katere bi morale tajne ostati.

Budimpešta 17. septembra. Cesar danes zjutraj v Gödöllo dospel.

Pariz 16. septembra. „Figaro“ in dopis iz Madrida: Nadejati se nam je v kratkem vojaške rabuke. Vojaki bratijo se z ljudstvom, kljub temu, da se jim vlada laska. Dopisnik pogovarjal se je s Sagasto in slednji rekel je mej drugim: Nemška zastava bode se morala pozdraviti, dal Bog, da bi dotični dan srečno preteklo. Nemčija pa mora prej dati zadoščenja.

Podvoloczyska 16. septembra. Vsled ukaza namestništva zaprla se je danes meja za ruske prašiče.

Rim 16. septembra. Včerajšnja poročila o koleri so naslednja: V provinciji Palermo 7 zbolelo 3 umrli, v Parmi 8 zbolelo, 6 umrlo, v Reggio-Emilia 1 zbolelo, 1 umrl.

Tucl:

16. septembra.

Pri Sloani: Fromer z Dunaja. — Schwarz iz Zagreba. — Conigliaro iz Trsta. — Buttenwieser z Dunaja. — Jedivy iz Reke. Pri avstrijskem cesarji: Schild, Specker, Rosenfeld z Dunaja. — Graf iz Gorice.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
16. sept.	7. zjutraj	743.26 mm.	11.0° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	742.30 mm.	24.6° C	sl. jz.	jas.	
	9. zvečer	742.08 mm.	17.0° C	brezv.	jas.	

Srednja temperatura 17.5°, za 3.6° nad normalom.

Dunajska borza

dné 17. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	83	gld.	35	kr.
Srebrna renta	83	gld.	75	
Zlata renta	109	gld.	75	
5% marcna renta	100	gld.	15	
Akcije narodne banke	868	gld.		
Kreditne akcije	284	gld.	60	
London	125	gld.	10	
Srebro	9	gld.	91 1/2	
Napol.	5	gld.	88	
C kr. cekini	61	gld.	40	
Nemške marke	127	gld.	50	
4% državne srečke iz l. 1854	100	gld.	171	
Državne srečke iz l. 1864	109	gld.	85	
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99	gld.	85	
Ogrska zlata renta 4%	92	gld.	90	
papirna renta 5%	104	gld.		
5% štajerske zemljišče odvez oblig.	100	gld.	116	
Dunavska reg. srečke 5%	124	gld.	25	
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	gld.	25	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	106	gld.		
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	100	gld.	176	
Kreditne srečke	10	gld.	18	
Rudolfove srečke	120	gld.	101	
Akcije anglo-avstr. banke	170	gld.	191	
Tramway-društ. velj.		gld.		

Hudo potrta naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem o tožni vest, da je Vse-mogočnemu do-palo, našega prisrčno ljubljene-ga soproga, oziroma očeta, gospoda

IVANA ORAŠA,

hišnega posestnika in gostilničarja.

po dolgej bolezni danes ob 7 1/4 uri zvečer pokli-cati na boljši svet, v 36 letu njegove dobe, pre-videnega s svetimi zakramenti.

Mrtvaški spreved bode v četrtek 17. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše št. 64 v Spodnji Šiški.

Sv. maše zadušnice brale se bodo v Šišenskej podružnični cerkvi in v župniški cerkvi Marijinega oznanenja. (540)

V Spodnji Šiški, 15. septembra 1885.

Marija Oraš, Antonija Oraš,
soproga, hči.

Ptujska vina.

1884. leta malo rezno	gld. 8 do 12
1883. " mlo in fino	" 13 " 16
1884. " mar-vino svitlorudeče	" 11 " 14
pravi vinski jesih	" 11 " "

prodaja na hektolitru (313—17)

Jos. Kravagna v Ptui.

Salicilna ustna voda,

aromatična, upliva oživiljačoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab dah iz ust. 1 velika steklenica 50 kr.

Salicilni zobni prašek,

splošno priljubljen, upliva zelo oživiljačoče in napravi zobe blesteče bele, a 30 kr. (404—11)

Prodaja in vsak dan razpošilja zdravila s pošto na deželo:

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

v iztinitice
v elegantnej obliki.

„NARODNA TISKARNA“
v Ljubljani
priporočila po nižji ceni

„THE GRESHAM“,
zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Filijala za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse št. 1,

v hiši društva.

Filijala za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefsplatz
št. 5 in 6, v hiši društva.

Društvena akcija	frank.	87,284.420—
Letni dohodki na premijah in obrestih dné 30. junija 1884	"	17,134.226-05
Izplačitve zavarovalnin in rent in zakupnin itd. za obstanka društva (1848) več kot	"	149,800.000—
V slednjeji dvanaestmesečni poslovalni perijodi uložilo se je pri društvu za	"	63,992.275—
ponudb, vsled česar znaša skupni znesek za obstanka društva na uloženi ponudbah več kot	"	1.324.770.129-55

Prospekte in druga razjasnila daje

Glavna agentura v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 3, II. nadstropje pri Val. Zeschkotu.

(315—5)

Št. 3383.

(530—3)

Razpis

štipendij za posebne šole na tehnologičnem obrtniškem muzeji na Dunaji, in sicer za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela, za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrbo-rejo, za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Izvršuje sklep slavnega deželnega zbora se razpišejo tri štipendije za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela in strugarstvo, dve štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrbo-rejo in jedna štipendija za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo.

Pogoji za te štipendije so ti-le:

1. Štipendije za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela in strugarstvo znašajo za 12 mesecev po 660 gld.

Štipendiji za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrbo-rejo znašati za 7 mesecev po 327 gld., in štipendija za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo za 6 mesecev 360 gld.

2. Kdor dobi štipendije, se zaveže, da hoče po izvršenem šolskem tečaju najmanj skozi pet let v domačej deželi proti primernemu plačilu po zahtevanju v dotičnih obrtniških delih teoretično in praktično poučevati.

3. Prošnjiki za štipendije morajo 20 let stari biti ter dokazati, da so slovenskega in nemškega jezika dobro zmožni.

4. Kdor hoče dobiti štipendijo za mizarstvo za pohišno opravo in stavbinska dela ali za strugarstvo, mora še dokazati, da se je po dovršenem obiskovanju kake strokovne šole za domačo obrtnijo ali po dobro dokončanem pouku pri mojstru praktično posebno odlikoval.

Pouk v mizarstvu in strugarstvu se prične s 1. oktobrom l. 1885; koliko časa bode trajal, se pa ne more določiti, ker to bode odvisno od izobraženja in nadarjenja vsacega posameznega štipendista. Vendar pa se zahteva od vsacega, da najmanj jedno leto dotično šolo nepretrgano obiskuje.

5. Prošnjiki za štipendije za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrbo-rejo, potem za štipendijo za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo morajo razen tega, kar se pod točko 3. zahteva, tudi dokazati, da so ljudsko šolo z dobrim uspehom dovršili; prošnjiki za štipendijo za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo pa morajo tudi še dokazati svoje vednosti in dosedanje praktično porabo pri izdelovanju domačih obrtniških izdelkov iz lesa.

Šolski tečaj za pletenje izdelkov iz vrbovega in drugega lesa ter za vrbo-rejo traja od 1. oktobra l. 1885 do 30. aprila l. 1886, oni za domače obrtniško rezljanje in strugarstvo od 1. oktobra l. 1885 do konca marca l. 1886.

6. Lastnoročno pisane in z vsemi potrebnimi dokazili podprte prošnje predložiti je najkasneje

do 24. septembra t. l.

deželnemu odboru.

V Ljubljani, dné 11. septembra 1885.

Od deželnega odbora kranjskega.

Trgovski pomočnik,

z dobrimi spričevali, vajen v trgovini z mešanim blagom, išče službe na deželi. (528—3)

Pisma naj se pošljejo na B. S. poste restante Rakek.

Za trgovce in take, ki imajo veselje zidati.

Veliko, lepo zemljišče, z zelo ugodno ležo, kot

stavbeni prostor,

z vrtom, poljem ali travniki, za trgovino posebno pripravno, proda se prostovoljno.

Več se izve v Kranji št. 44.

(525—3)